

FORUMUL EUROPEAN AL DIZABILITĂȚII 1997-2007: 10 ANI DE LUPTĂ PENTRU DREPTURILE DIZABILITĂȚII

**Haideți să facem ca Discriminarea pe criterii de Dizabilitate să fie
Istorie**

**Lupta împotriva discriminării persoanelor cu dizabilități ne privește
pe TOȚI**

În 1997, organizațiile europene și naționale ale persoanelor cu dizabilități și ale părinților persoanelor cu dizabilități care au fost în imposibilitatea de a se autoreprezenta s-au reunit pentru a forma Forumul European al Dizabilității (EDF).

EDF este o platformă independentă și unică în Europa, cu un rol pro-activ față de Instituțiile Uniunii Europene și față de factorii decizionali, al cărei rol este să protejeze și să apere drepturile persoanelor cu dizabilități. Prin activitățile sale de zi cu zi urmărește să influențeze legislația Uniunii Europene, deoarece fiecare decizie și inițiativă UE are un impact direct la toate nivelurile asupra vieții de zi cu zi ale cetățenilor europeni cu dizabilități.

Au trecut zece ani de când am început lupta noastră. Astăzi, privind în urmă, noi, persoanele cu dizabilități și părinții persoanelor cu dizabilități care nu se pot autoreprezenta, ne putem mândri cu contribuția noastră la recunoașterea drepturilor dizabilității în Europa. Astăzi, trebuie de asemenea să privim în viitor și să continuăm să influențăm consolidarea măsurilor legislative non-discriminatorii în Europa, să ne asigurăm că integrarea totală a persoanelor cu dizabilități în societate devine realitate. Trebuie să facem aceasta deoarece dizabilitatea este o problemă privind Drepturile Omului și deoarece dizabilitatea este o problemă care ne privește pe toți.

DISABILITATEA ÎN SPATELE CORTINEI...

- Persoanele cu dizabilități nu sunt o minoritate: suntem mai mult de 50 milioane de cetățeni UE cu dizabilități, reprezentând mai mult de **10% din populația UE**.
- **O familie din patru** are un membru cu dizabilități.
- **Este de două ori mai puțin probabil pentru noi**, ca persoane cu dizabilități, să atingem al treilea nivel de educație.
- Mulți copii cu dizabilități nu au șanse egale **să accedă la educație**.
- Sursa noastră de **venit** e mai puțin probabil să provină din câștiguri și mai mult probabil să provină din ajutoare de la stat. Mai mult, veniturile noastre **sunt în general semnificativ mai mici** decât ale persoanelor fără dizabilități.
- Ne confruntăm **cu o rată a șomajului, de două ori mai mare** decât persoanele fără dizabilități.
- Trăim într-un **mediu inaccesibil**, în ciuda faptului că noi reprezentăm, împreună cu alte persoane cu mobilitate temporar redusă, 40% din populație.
- **Una din două persoane cu dizabilități nu a participat niciodată în timpul liber la activități culturale sau sportive**, și nu a avut niciodată acces în teatre, cinematografe, la concerte, în biblioteci...
- Ne confruntăm cu **izolarea și prejudecăți**.
- Există mai mult de 200.000 de persoane cu dizabilități **forțate să trăiască în instituții închise**, fără a avea dreptul de a face alegeri în viață și lipsiți de cele mai fundamentale drepturi ale omului.
- **Libera circulație a persoanelor** în Uniunea Europeană este doar un ideal pentru noi, deoarece în marea majoritate a timpului există bariere care ne împiedică să părăsim spațiul în care locuim.

1997-2007: ZECE ANI DE ÎNLESNIRE A DRUMULUI

Prima realizare a EDF a deschis, în 1997, calea către o nouă eră pentru persoanele cu dizabilități din Europa: adoptarea Articolului 13 de non-discriminare al Tratatului de la Amsterdam, o primă și unică referire la dizabilitate într-un tratat al Uniunii Europene. Un succes major care a stabilit bazele legale de protejare împotriva discriminării persoanelor cu dizabilități a dat Uniunii Europene responsabilitatea să acționeze pe acest drum. Asemenea realizare nu

ar fi fost niciodată posibilă fără larga mobilizare a persoanelor cu dizabilități din Europa și a organizațiilor reprezentative.

După zece ani de lucru asiduu la nivel european și național, EDF se află în spatele numeroaselor inițiative și decizii legislative europene care au schimbat și vor continua să schimbe viețile persoanelor cu dizabilități din toată Europa:

- Un număr crescător de orașe europene oferă transport public accesibil persoanelor cu mobilitate redusă, contribuind la autonomia și mobilitatea lor;
- Angajatorii trebuie să aplice procedurile de angajare în baza șanselor egale și să se ofere să adapteze locul de muncă pentru a întruni necesitățile persoanelor cu dizabilități;
- O persoană cu dizabilități poate începe proceduri de plângere legale după ce el/ea s-a considerat discriminat/ă de angajator în momentul aplicării la o ofertă de muncă sau la un curs de formare;
- Un număr crescător de site-uri web publice sunt accesibile persoanelor cu dizabilități;
- Un număr crescător de dispozitive de ridicare sunt proiectate pentru a îndeplini standardele de accesibilitate;
- Un număr crescător de informații și tehnologie de comunicare, produse și servicii cum ar fi telefoanele mobile, hardware și software pentru computere... sunt acum disponibile persoanelor nevăzătoare și parțialvăzătoare;
- Monezile și bancnotele în Euro sunt cea mai accesibilă monedă de schimb în Europa pentru persoanele cu dizabilități de vedere;
- Tot mai multe medicamente sunt vândute cu etichete braille;
- Persoanele cu dizabilități sunt îndreptățite să beneficieze de servicii competente de asistență, atunci când călătoresc cu avionul, de la aeroport, la plecare și către aeroport, la sosire;
- Inițiat de EDF, Anul European al Persoanelor cu dizabilități în 2003, a creat oportunități pentru creșterea nivelului de conștientizare asupra dizabilității de la nivel european, la nivel local, astfel încât au fost puse bazele a numeroase inițiative legislative, în numeroase țări din Uniunea Europeană;
- Atunci când acordă contracte publice pentru produse sau servicii, autoritățile publice trebuie să ia în considerare cerințele speciale pentru persoanele cu dizabilități;
- 35% din fondurile Uniunii Europene alocate la nivel local și regional trebuie să respecte principiile non discriminării și accesibilizării totale pentru persoanele cu dizabilități;

- Convenția internațională a drepturilor persoanelor cu dizabilități, promovată puternic de Forumul European al Dizabilității, și adoptată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite în Decembrie 2006, este primul instrument legislativ internațional aplicabil Uniunii Europene și statelor membre.

2007 ȘI ÎN VIITOR: TREBUIE SĂ NE MOBILIZĂM ȘI SĂ NE PROTEJĂM DREPTURILE

> Acces la protecția legală, capacitatea legală și egala recunoaștere în fața legii

Noi, persoanele cu dizabilități, ar trebui să avem dreptul, ca orice alt cetățean european, la recunoaștere în fața legii. Alături de instrumentele internaționale ale drepturilor omului existente, trebuie să ne bucurăm de capacitate legală și, atunci când este cazul să beneficiem de susținere, pentru a ne putea bucura de această capacitate legală în toate aspectele vieții, inclusiv dreptul de a avea o proprietate, de a ne gestiona singuri banii, de a lua decizii și de a face alegeri ce ne afectează viețile și participarea la viața socială.

> Educație pentru toți

Noi, ca și copii cu dizabilități și adulți, trebuie să beneficiem de acces egal la educație; să fim capabili să primim educație, să fim speciali sau obișnuiți în orice direcție și trebuie să ni se dea șansa de a decide, în dialog cu familiile noastre, asupra nevoilor și dorințelor noastre în ceea ce privește educația.

> Tratament egal la angajare

Noi, ca și alți cetățeni, trebuie să beneficiem de tratament egal atunci când solicităm un loc de muncă. Mai mult, trebuie să beneficiem de salariu și drepturi egale pentru status profesional și competențe egale. În sfârșit, angajatorii trebuie să fie pregătiți să-și adapteze spațiile de lucru pentru a putea face față cerințelor unei persoane cu dizabilități.

> Protecție socială, inclusiv securitate socială

Noi, cetățenii cu dizabilități, avem dreptul la oportunități egale de a ne muta în altă țară a Uniunii Europene, pentru a studia, lucra, sau pentru a ne alătura familiei, etc. Aceasta necesită îndepărtarea obstacolelor din sistemele de protecție socială.

> **Să trăim independent în comunitate și să luăm singuri decizii în ce privește propria viață**

Noi, ca și oricare alți cetățeni, trebuie să avem posibilitatea de a trăi în locul pe care singuri îl alegem, să luăm singuri decizii, să folosim serviciile care ne asigură participarea noastră egală și independentă (ex. dreptul la asistent personal). Trebuie recunoscut rolul vital pe care îl au familiile în alegerile de viață, educația și incluziunea socială a copiilor cu dizabilități și a persoanelor cu complexul dependenței care sunt incapabile să se reprezinte singuri.

Trebuie asigurate resursele și susținerea persoanelor cu dizabilități și a familiilor lor.

> **Acces la sănătate și îngrijire pe termen lung**

Noi, ca orice alt cetățean, și în particular ca și persoane a căror integritate fizică și/sau mentală este compromisă, trebuie să avem dreptul la servicii medicale de calitate, efective și accesibile, în funcție de cerințele și necesitățile fiecărui individ, inclusiv diagnostic timpuriu, intervenție promptă, reabilitare și asigurarea resurselor necesare pentru o dezvoltare completă.

> **Accesul la bunuri și servicii**

Noi, trebuie să putem beneficia și să avem posibilitatea de a alege din aceeași gamă largă de bunuri și servicii, ca și ceilalți consumatori.

Măsurile legislative trebuie să prevadă ca toate bunurile și serviciile să fie de așa manieră fabricate și livrate, încât să fie accesibile în totalitate, pe baza principiului "fabricate pentru toți".

> **Accesul la cultură, timp liber și sport**

Noi, ca orice alt cetățean trebuie să avem posibilitatea de a participa la activitățile culturale, de timp liber și sport, care trebuie să fie total accesibile, iar noi trebuie să avem posibilitatea de a ne exprima liber din punct de vedere cultural și artistic.

> **Accesul la transportul public**

Noi, ca orice alt cetățean, trebuie să avem posibilitatea de a călători în mod liber și independent, cu trenul, avionul sau vaporul, către destinații la alegerea fiecăruia.

> **Accesul la infrastructura publică**

Noi, ca orice alt cetățean, trebuie să avem acces total, liber și independent, chiar și atunci când suntem însoțiți de câini ghid, în orice clădire și spațiu public, cum

ar fi parcuri, locuri de joacă, restaurante, baruri, teatre, magazine, muzee, sau în orice parte a mediului înconjurător.

Măsurile legislative trebuie să facă din mediul înconjurător un loc accesibil după principiul “construit pentru toți”.

> **Accesul la mijloacele de comunicare și informare**

Noi, ca orice alt cetățean, trebuie să avem acces la informație în format accesibil în sectorul public sau privat (în format electronic, scris, braille, scris mărit, limbajul mimico-gestual, în format audio, subtitrat, text ușor de înțeles). Trebuie să avem acces la întreaga gamă de mijloace electronice de comunicare de pe piață, pentru a putea participa la viața socio – economică a societății.

> **Îndepărtarea percepției discriminative și stereotipe a persoanelor cu dizabilități**

Noi, femeile și bărbații cu dizabilități cerem să ne fie respectată demnitatea în viața politică și publică, în publicitate și media.

> **Acces egal la vot și participarea la campaniile electorale**

Noi, ca orice alt cetățean, trebuie să ne bucurăm în mod liber și independent de dreptul la vot (inclusiv dreptul la vot secret, de a avea acces la materiale și documente electorale) și dreptul nostru de a fi aleși în funcții publice.

MIȘCAREA DIZABILITĂȚII CERE:

1. **O legislație non discriminativă care protejeze persoanele cu dizabilități**, care să îndepărteze barierele existente, să prevină crearea de alte bariere, să asigure oportunități egale și participare egală în toate aspectele vieții.
2. Semnarea și ratificarea de către comunitatea europeană și statele membre ale Uniunii Europene a Convenției Internaționale a Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități.
3. Măsuri concrete, ținte și obiective care să asigure un tratament egal în educație și participarea la viața socială a copiilor prin intermediul politicilor europene regionale, naționale.
4. Măsuri concrete, ținte și obiective care să asigure un tratament egal în domeniul angajării, prin intermediul politicilor europene regionale, naționale.

5. Reforme naționale care să țintească desinstituționalizarea persoanelor cu dizabilități și să propună alternative pentru o viață independentă în cadrul comunității, prin intermediul serviciilor accesibile și de calitate susținute prin fonduri corespunzătoare, chiar la nivel european.
6. Standarde de bază pentru accesibilizare și non discriminare în toate domeniile, pentru evitarea de creare a noi bariere.
7. **Date și cifre despre dizabilitate care să reflecte situația reală și condițiile de viață ale persoanelor cu dizabilități în Europa, care să propună o bază solidă pentru dezvoltarea măsurilor legislative și a inițiativelor efective care să ne apere drepturile.**
8. **Standarde și legislație comune care să asigure accesul total la produse și servicii pe întreg teritoriul Uniunii Europene.**

Noi, persoanele cu dizabilități din Europa, cerem Uniunii Europene, autorităților naționale și regionale, ca în strânsă colaborare cu întreaga societate civilă să șteargă discriminarea din analele Istoriei Europene!

FĂ PAS, FĂ O SCHIMBARE

**Un minut din timpul tău poate schimba
viețile a mai mult de 50 de milioane de persoane**

înscrie-te la www.1million4disability.eu